

Historia ya Falsafa

15 Falsafa ya Epikurea

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Na leo nataka kuanza na Waepikurea, lakini nianze na maoni kuhusu Wakirenea. Sawa. Wakirenea na Wakosoaji wote wawili, ambao tutawafikia baadaye, wanazungumziwa na Kaufman katika utangulizi wake wa nyenzo kuhusu kipindi hiki kama shule za Kisokrati.

Na bado unapozisoma, utafikiri hazifanani kabisa na Socrates, au unazisoma, utafikiri hazifanani kabisa na Socrates. Maelezo ya Socrates yanawakilisha tu sehemu ya kuanzia, si sehemu ya kukubaliana. Sehemu yao ya kuanzia, Wacyrenia na Wakosoaji, ni kauli maarufu ya Socrates, jijue mwenyewe, jijue mwenyewe.

Ambayo, katika Socrates, bila shaka, ilihusiana na kujielewa mwenyewe ambako kungeweza kusababisha mchakato wa uboreshaji wa roho. Na hilo halikuwa jambo geni kabisa kwa Wacyrenia na Wakosoaji, lakini kile ambacho roho ilikuwa na kile walichofikiri kingeiboresha ni tofauti sana. Wacyrenia hasa wanasimama tofauti kwa sababu ni wazi kwamba wanafuata raha.

Hiyo ni kusema, wema ni raha. Na ilikuwa ni harakati ya kibinafsi ya raha, na kwa hivyo ni raha ya kiburi. Raha yangu, raha ya kiburi.

Lakini katika historia ya maadili, yanasimama kama, nadhani, shule ya kwanza ya mawazo iliyo wazi inayotetea raha ya juu ya kiwango cha juu na uharaka wa juu, ukitaka. Raha ya juu ya kiwango cha juu na uharaka wa juu. Ni aina ya raha iliyokithiri.

Sasa, walifikiaje hapo? Walifikiaje hapo kutokana na Socrates kujijua? Kusudi la kujijua ni kuelewa kitakachokupa furaha. Ukijua kinachokupa furaha, kinachokupa furaha, basi unaweza kufuata raha. Na hivyo kujielewa kunakuwa chombo cha madhumuni ya raha.

Kujua lugha ya Cyrenaic ni suala la uzoefu wa hisia. Na ni katika uzoefu wetu wa hisia ndipo tunapofurahia raha au kuhisi maumivu. Na hisia za kufurahisha ndizo tunazojiita nzuri.

Tunazitamani. Hisia zenye uchungu tunaziita mbaya. Tunajaribu kuziepuka.

Na angalia ukweli kwamba hisia zake zinamaanisha kwamba kimsingi ni aina ya kitu kinachotegemea kimwili. Hakuna kawaida ya jumla kuhusu kile ambacho watu wanakifurahia. Ni kwamba kila mtu anatafuta kuongeza raha yake mwenyewe, kwa ajili yake mwenyewe.

Sasa, sifa chache. Wanatambua kwamba kupita kiasi bila kizuizi husababisha maumivu asubuhi baada ya usiku uliotangulia. Na kwa hivyo wanataka kuepuka kupita kiasi bila kizuizi.

Kwa maneno mengine, jitawale mwenyewe, mazingira yako. Kuwa na busara kwa njia hiyo. Lakini, bila shaka, kuwa na busara ni njia tu ya kufikia lengo la anasa.

Sawa? Sasa, maelezo hayo ni sifa ya Aristopos wa Kurene. Kurene, bila shaka, iko Afrika Kaskazini. Na ni kutoka mahali hapo ndipo neno Cyrenaic linatokana.

Mtu mwingine ambaye jina lake limetufikia katika uhusiano huu ni Hegasius, ambaye alijitofautisha kwa, ingawa bado alikuwa mtu wa raha, kuwa mtu mwenye kukata tamaa kuhusu maisha. Hiyo ni kusema, raha ya juu zaidi tunayoweza kuwa nayo ni kutokuwepo kabisa kwa maumivu. Hatuwezi kutoa ziada yoyote ya raha.

Katika maisha haya. Kwa hivyo, kwa kuwa matokeo ya furaha zaidi ni kutokuhisi maumivu, jambo bora zaidi la kufanya ni kumaliza yote. Na akawa mshauri wa kujiua.

Inasemekana kwamba alitengwa na kazi yake ya ualimu kwa sababu alikuwa akipoteza wanafunzi. Na, inaeleweka. Lakini ni aina ya matokeo ya kuvutia.

Lakini sio pekee ya aina hiyo. Kwanza kabisa, kuna fasihi nzima kuhusu maadili ya kujiua. Kuanzia huko nyuma na Hegesius na hivi karibuni zaidi katika karne ya 20, mwandishi wa kuwepo kwa maisha wa Kifaransa, Albert Camus.

Katikati, kuna mengine mengi. Na mara nyingi, wale wanaopata uhalali wa kujiua hufanya hivyo kwa msingi wa raha. Kwa msingi wa raha.

Hiyo ni kusema, ikiwa unataka kupunguza maumivu, kuongeza raha, na hakuna ziada ya raha inayowezekana, basi kupunguza maumivu, ni nini kilichobaki? Unaona. Na hivyo aina hiyo ya uhalalishaji wakati huo. Naam, Wasirenaiki ni mwanzo wa kuvutia wa maadili ya hedonistic.

Aina kali ambayo hudhibitiwa haraka. Na, baada ya muda, Wakirenekia waliingizwa tu katika harakati inayokua ya Waepikurea. Ambayo ni aina ya wastani zaidi ya hedonism.

Toleo la wastani zaidi. Na majina mawili muhimu kwetu katika Uepikurea, moja ni Epicurus, ni wazi liliipa jina hili. Na lingine ni mshairi wa Kirumi wa karne ya kwanza, Lucretius.

Lucretius. Ambaye kazi yake, Asili ya Vitu, ni shairi refu la kifalsafa. Kuna tafsiri tupu za mistari zinazopatikana.

Na kama una nia ya ushairi unaoelezea kosmolojia nzima ya kimakanika na kuibuka kutoka humo, nadharia ya utambuzi wa hisia na maadili, na nadharia ya kisiasa, yote katika shairi moja kubwa, refu tupu la mstari, basi , kwa vyovyote vile, angalia Asili ya Vitu. Kwa kuwa Asili ya Vitu si dhahiri, baadhi ya matoleo ya kisasa yameipa jina la Asili ya Ulimwengu. Ambayo hufanya iwe jumuishi kwa usawa, bila shaka.

Ni kwamba tu inasikika vizuri zaidi kuliko Asili ya Vitu. Vitu ni nini? Naam, ulimwengu mzima wa kila kitu, unaona. Na hivyo ndivyo shairi linavyozungumzia.

Basi, shairi la Epikurea, kuhusu asili ya vitu, shairi la Lucretius, badala yake, ni jaribio la kupanga, kuendeleza zaidi, kile Epicurus alichofanya katika karne ya tatu KK. Lucretius katika karne ya kwanza KK. Epicurus katika karne ya tatu.

Na dhana ya raha, ambayo wanasisitiza, waliizungumzia kama ataraksia. Ataraksia. Wale wenu wenye Kigiriki kidogo watatambua alfa privative, ambayo ni kiambishi awali hasi.

Na kitenzi tarasso, ambacho ni kusumbua, kusumbua, kupiga makofi. Kugonga. Kwa hivyo, ataraxia, kama walivyoifafanua, ni uhuru kutoka kwa maumivu mwilini na shida rohoni.

Uhuru kutokana na maumivu mwilini na shida rohoni. Kwa hivyo, swali la raha na maumivu limefungamana na mwili na rohoni. Sawa? Uhuru kutokana na maumivu mwilini, shida rohoni.

Baadhi ya wachambuzi wamebainisha kuwa kiasi kinaweza kuwa kilitokana na ukweli kwamba Epicurus alikuwa na vidonda vya tumbo na hivyo ilibidi aepuke maumivu mwilini. Na kwa hivyo alipunguza upande wa kimwili wa raha angalau. Lakini kwa vyovyote vile, wanachotafuta ni maisha ya kuridhika.

Maisha ya kuridhika ambayo yamepata uhuru kutoka kwa yote ambayo yanaweza kuvuruga, kukasirisha, au kusumbua. Na kwa sababu hiyo, Epicurus na Lucretius hufanya tofauti ya ubora kati ya raha. Ni rahisi kutosha kufikiria tofauti za kiasi kati ya raha.

Hili ni chungu zaidi kuliko hilo. Hili ni la kufurahisha zaidi kuliko hilo. Lakini mara tu unapoanza kujaribu kufanya hivyo, unaanza kuona kwamba tofauti si suala la wingi tu.

Unaweza kusema daktari wa meno anayefanya ganzi kwenye fizi hutoa maumivu machache kuliko yule asiyefanya hivyo. Ulinganisho wa kiasi kwa njia hiyo ni rahisi vya kutosha. Lakini unawezaje kulinganisha maumivu ya maumivu ya jino na

maumivu ya mpenzi aliyepoteza fahamu? Namaanisha, hayo ni tufaha na machungwa.

Unazilinganishaje? Jambo la ubora ni gumu zaidi. Na bado ni muhimu sana. Na kwa hivyo wanajali tofauti za ubora ambazo hazipimwi kwa kiasi, bali kwa ubora wa juu kama dhidi ya ubora wa chini.

Ubora wa juu dhidi ya ubora wa chini. Ambapo raha za hali ya juu, bila shaka, ni raha za kuwa na marafiki wazuri, marafiki wazuri. Raha za elimu.

Raha ya kuishi katika jamii yenye haki. Kuwa na kile ambacho asili inahitaji badala ya kujinyima kupita kiasi kila mara. Kwa hivyo raha za juu zaidi.

Na hoja ni kwamba raha za juu zaidi hufurahisha zaidi ndani yake. Na hufurahisha zaidi ndani yake. Urafiki.

Kampuni nzuri. Kujifunza. Na kadhalika.

Kindani zaidi. Naam, hii ndiyo aina ya hedonism ambayo wanalenga. Lakini jambo muhimu zaidi ni kwamba wanajaribu kuiwekea msingi hedonism hii katika metafizikia .

Na metafizikia ambayo imejikita ndani yake ni atomi, uhalisia wa atomi wa Democritus. Sasa, kumbuka Democritus. Rudi kwenye kipindi cha kabla ya Socrates.

Ulionywa kwamba tungelazimika kuwa nazo mikononi mwetu. Lakini Democritus alikuwa mshiriki wa wingi aliyesisitiza kwamba kila kitu kinaundwa na atomi katika nafasi tupu. Zimetengenezwa na aina fulani ya volkeno ya ulimwengu ambayo huzunguka atomi hizi za maumbo na ukubwa mbalimbali.

Zinachanganyikana na kuunda misombo mikubwa zaidi. Na kila kitu kinachotokana na mchakato huu wa bahati hutoa aina ya ulimwengu tunaoishi. Vizuri, vinafanana sana na tofauti moja tu inayokuja na Lucretius na Epicurus.

Hiyo ni kusema, badala ya upepo wa ulimwengu kuzunguka vitu. Wanachukua kile kinachoonekana kwao kama mtazamo dhahiri zaidi wa kijaribio. Kila kitu kinaanguka chini kila wakati .

Ili mwendo wa asili wa atomi uwe ni kuanguka wima tu, kuanguka wima. Na ni kutokana na hayo, migongano inayotokea, ndiyo inayosababisha misombo. Sasa, ili kufikia jinsi anavyoendeleza hilo.

Hebu tuangalie uteuzi wa Epicurus kuanzia ukurasa wa 454. Kuanzia ukurasa wa 454. Picha anayoitoa hapa ni picha ya kawaida ya aina hii ya ubinafsi.

Picha yake ya kawaida. Ni moja iliyochukuliwa katika Renaissance. Pamoja na mapinduzi ya kisayansi yaliyotokea wakati huo.

Kwa sababu, kama unavyojua, kulikuwa na mapinduzi ya kisayansi katika karne ya 16 na 17. Yaliyohusisha Galileo, Copernicus, na kupangwa na Newton. Ilikuwa ni hatua ya kuelekea aina ya maelezo ya kiufundi.

Ili ulimwengu wote wa kimwili uelezwe kwa njia ya mwendo wa chembe za maada. Chini ya athari za nguvu za kimwili. Na watetezi wa sayansi hiyo walimnukuu Democritus kwa uhuru.

Kama mtu aliyewavutia zaidi. Kwa kweli, tunapowafikia wanafalsafa, Francis Bacon na Thomas Hobbes, tunaona wanamtaja Democritus pia.

Na vutia aina hii ya atomi ya Kidemokrasia. Kwa hivyo picha tuliyonayo basi ni moja ambayo ina umuhimu wa kudumu. Imesasishwa kwa njia fulani, ndio.

Sawa, kwenye 454. 454 katika safu ya kwanza. Aya ya katikati, sentensi ya pili.

Unaona hili kwanza. Hakuna kinachotokea kutokana na kile ambacho hakipo. Sasa hii ni kauli ya Kigiriki ya kawaida.

Kitamaduni katika mawazo ya Kirumi pia. Katika Kilatini, ex nihilo nihil infaa. Kutoka kwenye kitu kisicho na kitu, hakuna kinachotoka.

Hakuna kinachotokea bila kitu. Hakuna kinachotokea kutokana na kile ambacho hakipo. Na hilo, bila shaka, ni sifa ya mambo yote ya kabla ya Sokrati.

Ni sifa ya Plato na Aristotle. Vipengele ni vya milele. Katika hali hii, atomi ni za milele.

Ikiwa kila kitu kimetengenezwa kutokana na atomi na nafasi tupu. Basi atomi na nafasi tupu lazima ziwe za milele. Hazijaumbwa, sawa? Kwa hivyo kuna mambo ya msingi.

Hakika, hivi ndivyo anavyoendelea katika aya inayofuata. Anasema kiumbe chote kina miili na nafasi. Na ng'ambo tu katika safu inayofuata, jumla ya vitu.

Haina kikomo kwa sababu ya wingi wa atomi. Na kiwango cha utupu. Wingi wa atomi, kiwango cha utupu.

Hakuna nambari isiyo na kikomo, nambari isiyo na kikomo. Kubwa, isiyo na kikomo. Kwa hivyo viungo vya msingi ni rahisi sana .

Kwenye 455, aya kamili ya kwanza. Atomu ziko katika mwendo endelevu. Katika umilele wote.

Na kisha aya ifuatayo inaonyesha kwamba zipo tangu milele. Atomu na utupu. Baadaye , anasema zinakuja katika maumbo tofauti.

Maumbo tofauti, ukubwa tofauti kidogo. Baadaye , kwenye 457, ukitaka kuangalia hilo, 457. Anaonyesha kwamba ingawa yana maumbo tofauti.

Uzito tofauti. Ukubwa tofauti. Hayo ndiyo yote tunayoweza kusema kutokana na uchunguzi.

Anafanya tofauti ambayo inakuwa muhimu sana. Kati ya sifa za msingi na sifa za sekondari. Kama zinavyoitwa baadaye .

Sifa kuu ni sifa za anga. Ukubwa, umbo, umiliki wa anga, msongamano, kwa hivyo uzito. Lakini si sifa za pili.

Hiyo ni kusema, sifa ambazo tunazijua kutokana na viungo maalum vya hisia . Rangi, harufu, ladha, sauti, hisia, umbile. Sio sifa za ziada.

Katika karne ya 16 na 17, hii ina maana kwamba sifa kuu zinaonekana kama halisi bila upendeleo. Sifa za vitu, miili halisi. Sifa za pili zinaonekana kama za kibinafsi.

wako pekee . Zinazotegemea mtu binafsi. Sifa za uzoefu wako pekee.

Ili kutofautisha hilo kunahitaji nadharia ya utambuzi wa hisia. Utambuzi wa hisia hufanyaje kazi? Kwamba sifa za pili zote zinapaswa kuwa za kibinafsi. Na Epicurus anapendekeza jinsi utambuzi wa hisia unavyofanya kazi.

Kwenye ukurasa wa 455, juu ya safu wima ya pili. Aya mpya. Ambapo anasema kuna mihtasari au filamu zenye umbo sawa na miili imara, lakini nyembamba sana.

Ili tusiweze kuiona. Filamu hizi zinazong'aa hutoka kwenye miili ya kimwili. Ikiwa zinang'aa, hazina rangi.

Huwezi kuziona. Lakini filamu hizi zinazopita angani huingia kupitia viungo vya hisia, kupitia macho, kwa mfano, na huonekana ndani. Na zikionekana ndani, hupungua, lakini hubaki na umbo lile lile.

Na hivyo tunaona maumbo. Bila rangi. Bila harufu.

Bila sifa za sekondari. Ili sifa za sekondari ziwe sifa za uzoefu wetu zinazozalishwa katika mchakato huo. Lakini si sifa za vitu vya nje.

Sawa? Na hiyo kimsingi ndiyo nadharia unayoipata kwa John Locke mwishoni mwa karne ya 17. Kwamba sifa za sekondari zinaweza kusababishwa hatimaye na vichocheo vya kimwili pamoja na akili, ubongo, na vifaa vyetu vya kimwili. Lakini ni za kibinafsi tu.

Zinazalishwa kivyake. Hazina uhalisia wa kweli. Baada ya yote, katika ulimwengu huu wa kimakanika wa kupenda vitu vya kimwili, kumbuka mstari wa Tennyson, je, naweza kuchukua kitu kilichokufa hivi, kukikumbatia kwa manufaa yangu ya kufa? Ulimwengu huu wa kimwili usio na rangi, usio na harufu, usio na hisia, ulimwengu huu wa kimwili usio na rangi.

Unaona ? Sasa hiyo ndiyo aina ya picha inayojitokeza baadaye , na inaanza kuwa dhahiri hapa katika Epicurus. Nafasi tupu, basi, haina mipaka katika kila upande. Atomu zinaanguka wima angani.

Basi, zinagonganaje ili kuleta mabadiliko yoyote yanayowezekana? Michanganyiko. Na ni Lucretius anayefanya hili kuwa wazi kabisa. Anapendekeza kwamba katika mchakato wa kuanguka, atomu ya mara kwa mara bila sababu au sababu inayojulikana itapotoka.

Walucretian wanapotoka. Ni kama mpira mzuri unaopigwa kwenye besiboli unaopotoka njiani , na hivyo kutoa vitu. Naam, atomi hii inayopotoka kisha huelekea kuanzisha mmenyuko wa mnyororo, kama mgongano kwenye barabara kuu.

Mgongano baada ya mgongano, mchanganyiko baada ya mchanganyiko kutokea. Na ingawa inaonekana kuwa ya ajabu, anachojaribu kusema ni kwamba kuna kipengele cha kutokujulikana na kutotabirika katika maumbile. Kipengele cha kutokujulikana na kutotabirika katika maumbile.

Na ni kwa sababu hiyo, kipengele cha kutokuamua kwa sababu, kwamba kuna jambo ambalo tunalifikiria kama uhuru wa binadamu, ambalo kwa kweli ni jambo ambalo hutokea wakati kuna pengo katika maumbo ya sababu ambayo hayajavunjika. Kwa hivyo ni kutokuamua kwa sababu hiyo, ambayo inaruhusu jambo lisilotabirika ambalo tunalifikiria kama kitendo huru. Kwa hivyo, picha inakua.

Nenda hatua moja zaidi hadi ukurasa wa 459. 459. Na una dokezo la mhariri chini ya safu ya pili kwamba nafsi imeundwa na atomi laini na zenye mviringo zaidi.

Atomu laini na yenye mviringo zaidi. Ndiyo, kwa hivyo kimsingi una mtazamo wa kimaada kuhusu roho. Anasema kwamba sehemu yake haina mantiki, imetawanyika juu ya sehemu iliyobaki ya fremu.

Sehemu ya akili hukaa kifuani, kama inavyodhihirika kutokana na hofu na furaha na kadhalika. Na hivyo roho huumbwa kimwili, huenea mwili mzima, roho hai. Na ikiwa ni nyenzo wakati wa kifo, roho , yaani, zile atomi ndogo, za mviringo, laini, hutoka kwa urahisi kutoka mwilini.

Na kwa hivyo hakuna kutokufa. Lakini ni hapa ndipo anapoelezea uzoefu wa raha. Kwa sababu ikiwa atomi za roho ni laini na za mviringo, zitahisi maumivu; zitasukumwa na kuchomwa kama matokeo ya atomi zilizokauka.

Maumbo mabaya na yenye mikunjo yatakuwa magumu kwa nafsi. Ilhali atomi laini, za mviringo, kama zile unazozungumza na marafiki wazuri au katika majadiliano ya busara , na kadhalika, zinaweza kutoa hisia za kutuliza za raha. Na kwa hivyo kuna fiziolojia inayosababisha uzoefu wa maumivu.

Sasa, kilichobaki ni kuzungumzia akili. Akili ni nini? Naam, akili ni shughuli ya akili, roho, inayosababishwa, ndiyo, na mchakato wa kimwili, ambayo hupanga tu uzoefu wetu na kutaja vitu, ambavyo ni sehemu ya mchakato wa kupanga. Huvipanga na kuvipa majina .

Na matokeo yake ni aina ya kawaida tu ya matumizi ya lugha. Maneno yana maana za kawaida tu. Lakini si maneno tu, bali pia jinsi tulivyopanga uzoefu wetu katika jamii yoyote, katika jamii yoyote.

Kwa hivyo, jinsi tunavyojifunza kufikiria kuhusu vitu na kuvielewa, uelewa wetu wa kinadharia wa vitu pia ni wa kawaida tu. Kwa hivyo kama angekuwa akizungumzia sayansi leo, angekuwa na mtazamo wa kawaida kuhusu sayansi, unaona. Hiyo ni kusema, uelewa wetu bora wa kisayansi ni mikusanyiko ya kijamii tu.

Njia za kawaida za kuzungumzia mambo. Ambayo ni mtazamo ambao umeshikiliwa mara kwa mara katika historia yote ya sayansi, hadi karne ya 20. Bila shaka, si mtazamo pekee , lakini ni jambo moja linalojirudia.

Basi, ujumbe wa mwisho katika barua hii kwa Herodotus unakuja mwishoni mwa ukurasa wa 62 na 63, anapozungumzia kifo. Ikiwa hakuna maisha baada ya kifo ya kuhangaikea, basi kifo hakihitaji kusababisha matatizo akilini. Na ikiwa hakuna maisha baada ya kifo, basi hakutakuwa na maumivu mwilini.

Kwa hivyo ikiwa pamoja na kifo hakuna maumivu mwilini wala shida akilini, kifo si shida kwetu, unaona. Na hivyo, tukipuuza hofu ya kifo. Nadhani inapaswa kusemwa kwamba hili, licha ya kuongezeka kwa ushawishi wa dini za mashariki na dini za siri, lilikuwa jambo linalokaribishwa miongoni mwa baadhi ya Wayunani, baadhi ya Warumi.

Waliona ni aina ya ukombozi. Sasa, matokeo ya hili, basi, katika uteuzi ufuatao, unapata mafundisho makuu yaliyoandikwa, ambapo kurasa chache za kwanza zinazungumzia tu kuhusu anasa, kutafuta raha, na jinsi hilo linavyodhibitiwa lakini bado likiendelea. Lakini jambo ambalo nataka kuteka mawazo yenu ni maoni kwenye ukurasa wa mwisho, 466, kuhusu haki.

Kuhusu haki. Kwani ni jambo moja kwa mtu mwenye ubinafsi kufuata raha ya kibinafsi bila kujali kinachowapata wengine. Lakini ni jambo jingine kwa mtu mwenye aina ya starehe iliyosafishwa zaidi kuweza kufuata raha bila kujali kabisa aina za dhuluma zinazosababisha maumivu badala ya raha.

Ikiwa tunazungumzia starehe za kijamii. Faida za jamii. Basi tunapaswa kuwa na aina fulani ya jamii iliyopangwa ili kufanya matokeo ya kufurahisha yawe ya uhakika, yanayotabirika, na thabiti.

Kwa hivyo, tunamaanisha nini basi kwa kusema haki? Tazama kauli iliyo juu ya 466, aya ya 31. 1. Haki ya asili ni usemi wa manufaa. Kuzuia mtu kudhuru au kudhuriwa na mwingine.

Usemi wa kujipendekeza. 33. Hakujawahi kuwa na haki kamili.

Lakini tu katika makubaliano yaliyofanywa katika tendo la ndoa la pande zote. Kutoa msaada dhidi ya madhara au mateso. Kwa hivyo, haki ni kitu cha kawaida tu.

Na 34. Udhalimu wenyewe si uovu . Hakuna kitu kibaya ndani yake kuhusu udhalimu.

Lakini tu katika matokeo yake. Katika hofu inayochochewa na wasiwasi. Kwamba wale walioteuliwa kuadhibu watagundua dhuluma.

Kwa hivyo, huna lugha ya kawaida tu. Sio sayansi ya kawaida tu. Lakini maadili ya kawaida.

Maadili ya kitamaduni. Hakuna msingi mwingine. Baada ya yote, ikiwa tunaishi katika ulimwengu wa nguvu za kimwili zisizo na upofu.

Ulimwengu ulioundwa na atomi zisizo na sifa zozote za anga isipokuwa za msingi. Kuna msingi gani wa maadili unaozidi kutafuta raha iliyopo katika ulimwengu kama huo? Hakutakuwa na yoyote. Na kwa hivyo, wasiwasi kuhusu haki si kwa sababu ya haki zozote za ndani.

Sio lazima kwa haki sawa kwa wote. Lakini kama suala la manufaa ya kijamii. Na hivyo, aina ya kawaida ya mpangilio.

Bila udhibiti mwingine wowote juu yake isipokuwa kuhusu matokeo yake ya raha. Ni wazi kabisa. Naam, hii, kama ninavyosema, ni aina ya raha iliyoendelezwa kimfumo.

Kuhusu Epicurus, Lucretius. Na tutapata kitu kama hicho katika karne ya 17. Tutakapomfikia Thomas Hobbes.

Je, kuna yeyote kati yenu anayemfahamu Thomas Hobbes, Mwingereza wa karne ya 17, msomi? Anajulikana zaidi sasa kama mwananadharia wa kisiasa. Ambaye, ndiyo, alikuwa na mtazamo wa kimaada kuhusu ulimwengu na asili ya mwanadamu.

Aina fulani ya atomi, kama Democritus. Maadili ya furaha. Maadili yanayotegemea maelezo ya kisaikolojia ya raha na maumivu.

Dhana ya haki ya kijamii kama mpangilio wa kawaida unaotegemea aina ya mkataba wa kijamii. Ili kuhakikisha aina ya kujihifadhi. Ni nini umuhimu wa chini kabisa katika maisha ya anasa?

Kwa hivyo inatoa aina ya dhana, Lucretius anafanya, ya aina za mifumo ya kimaada. Mojawapo ya mambo ambayo nadhani utagundua katika historia yote ya mawazo. Je, hiyo ni aina fulani ya metafizikia?

Mara nyingi, si mara zote, husababisha aina moja ya maadili. Aina fulani ya metafizikia husababisha aina moja ya maadili. Sio kwa usawa kamili.

Wakati mwingine inaweza kufunguka katika pande mbili au tatu zinazoweza. Lakini, mara nyingi sana, aina ya maadili ya anasa ni matokeo ya metafizikia ya kiyakinifu. Na kwa sababu zinazoeleweka.

Sawa, kuna maswali au maoni yoyote hapo? Dkt. Chappell. Je, Lucretius angekiri miujiza? Na kama ni hivyo, je, hiyo ingekuwa sehemu ya njia ya mkato? Sidhani kama angekiri miujiza. Ingawa sina uhakika kama alikuwa na dhana iliyo wazi ya sheria ya asili.

Kuweza kutofautisha kati ya asili na miujiza. Unaona tatizo. Ikiwa kile tunachokiita sheria ya asili ni tofauti ya kawaida tu.

Mpangilio wa kawaida wa matukio. Kisha angeweza kusema vyema kuhusu kitendo kisicho cha kawaida. Naam, kuna kazi nyingine ya uainishaji ambayo inahitaji kufanywa.

Sasa, katika Lucretius, wakati mwingine ni vigumu kutofautisha kati ya mila ya kishairi. Ambapo mshairi huomba msaada wa miungu. Ambayo Lucretius hufanya hivyo.

Utaona. Na imani halisi. Kwa kadiri anavyozungumzia miungu ni tofauti na kuiomba.

Anawaona, katika ubora zaidi, kama viumbe vya kimwili na vya kibinadamu. Wenye nguvu ndogo sana. Sasa, wanaweza kuwa na nguvu za kibinadamu.

Lakini bado hawawezi kutusumbua baadaye. Kwa nini tuwaogope? Utaona. Kwa kweli, Lucretius anasema kwamba lengo kuu la anachoandika.

Ni kuondoa hofu ambazo zimewafunga watu kwa muda mrefu. Utumwa wa hofu ya kishirikina. Kuna kitu kingine chochote? Ndiyo, Janelle.

Je, ana wazo la roho? Anatumia neno roho. Kama Wagiriki wengine, anatumia. Ana mwelekeo wa kuona roho na uhai.

Kama kimsingi kisawe. Tofauti na wataalamu wa maisha kama Aristotle. Haoni roho kama imeundwa na kitu tofauti na maada.

Nafsi bado imeundwa na atomi. Utaona. Sio nguvu ya uhai ya kitu fulani.

Na tofauti na uwili wa Plato, nafsi hakika si kitu kisicho na mwili cha milele . Nafsi yenye mantiki. Hapana.

Kwa hivyo roho ni muundo tofauti wa aina tofauti za atomi. Lakini inaweza kuharibika kama mwili. Kwa kuwa atomi hizo ndogo, laini, za mviringo zinapotolewa kutoka mwilini, hakuna kitu cha kuziunganisha pamoja.

Wametawanyika tu. Sawa. David.

Ndiyo. Ndiyo. Naam, nadhani unaweza kusema kiasi katika mambo yote.

Sina uhakika kama tunapaswa kujifunza hilo kutoka kwa Epicurus. Lakini ikiwa unahitaji, jifunze kutoka kwa Epicurus. Hapana, nadhani jambo kuu kuhusu Hedonism kukumbuka ni kwamba kutoka kwa mtazamo wa maadili ya Kikristo, kosa lake si katika kuona raha kama nzuri, bali katika kuona raha kama nzuri.

Wema wa hali ya juu zaidi. Wema unaojumuisha yote . Baada ya yote, maadili ya Kikristo si kile hasa, um, kujinyima raha kwa maana ya kuona starehe zote kuwa mbaya.

Hapana, vigumu. Katika Demokrito na Lucifus. Ndiyo.

Walizungumzia kila kitu kinachotokea kwa lazima. Ndiyo, ndiyo. Je, wana dhana ile ile, au wanafikiri huu ni ulimwengu wa nasibu na kwa bahati? Ndiyo, bado

wanazungumzia umuhimu wa sababu kama matokeo ya michakato ya nyenzo, michakato ya sababu, migongano ya atomi.

Lakini kuna taarifa hiyo ya nasibu, unaona. Nadhani labda ni kosa kushikilia taarifa ya nasibu au kutokuamua na kusema, ah, hiyo inafanya uhuru uwezekane. Kana kwamba uhuru si kitu ila tukio la nasibu, unaona.

Sasa, ikiwa uhuru unamaanisha chochote, inamaanisha kuna wakala ambaye anaweza kuchagua kitendo bila ulazima wa sababu, unaona. Ni nani anayeweza kuchagua kitendo bila ulazima wa sababu? Na ingawa hakika wana nasibu inayomaanisha bila ulazima wa sababu, angalau bila utabiri, sina uhakika kama wana wakala yeyote ambaye yuko huru kuchagua kitendo.

Kuna hisia kwamba kitendo cha nasibu bado ni sehemu ya mnyororo wa kisababishi. Huenda kikasababishwa kwenda katika mwelekeo usio na mpangilio. Lakini mnyororo wa kisababishi bado upo.

Ndiyo. Kwa bahati mbaya, katika karne ya 20, wakati kanuni ya Heisenberg ya kutoamua ilipogunduliwa, katika miaka ya 1920, kulikuwa na baadhi ya watu, kama John Dewey, kwa kweli, walioshikilia kanuni ya Heisenberg na kusema, "Ah, hii inaonyesha kwamba uhuru wa binadamu unawezekana." Ni hatua ile ile ambayo Epicurus hufanya, Lucretius hufanya.

Unaifahamu kanuni ya Heisenberg ya kutokuamua? Kwamba, kwa upande wa submolecular tabia, haiwezekani kutabiri, ndani ya kiwango fulani, mwelekeo na kasi ya chembe zote mbili zinazohusika. Na kumekuwa na miundo miwili iliyowekwa kulingana na kanuni ya Heisenberg, ambayo inaweza pia kuwekwa kulingana na kutokujulikana katika Lucretius. Moja ni kwamba kuna kutokujulikana halisi, nasibu halisi katika asili.

Na jingine ni kwamba vifaa vyetu vina athari zisizojulikana hivyo hatuwezi kutabiri. Kwa maneno mengine, inaweza kuwa ni kukiri tu ujinga wa kisayansi. Na nadhani unaweza kusema vivyo hivyo kuhusu upotovu wa Lucretian.

Je, ni kutokujulikana halisi, au ni kwamba tu hatujui chanzo? Na ni vigumu kuona jinsi ya kutatua hilo. Sawa, hebu tuendeleo na ya pili kwenye orodha yetu, Wakosoaji na Wastoiki. Na hapa tena, tunarudi kwenye shule za Kisokrati na kusema kitu kuhusu Wakosoaji, ndiyo, karibu 400 KK Unaweza kutaka kuangalia utangulizi ambao Kaufman anao kwenye sehemu yake hapa kuhusu Wagiriki, kwa sababu ana aya ndefu na yenye mvuto kuhusu Wakosoaji wawili wakuu.

Sasa rudi nyuma, je, nilisema Wacyrenia wawili wakuu? Wakosoaji wawili wakuu, yaani, lazima niangalie jina, linanipotosha akilini. Akili inayoteleza, Antisthenes na

Diogenes. Antisthenes, nadhani, ilikuwa kile tunachokiita leo utamaduni wa kupingana, kwa kiwango kamili.

Kwa kiasi kwamba hangekuwa na uhusiano wowote na mipango ya kawaida ya maisha, na akafanya bafu kuwa nyumbani kwake. Kuepuka jamii zote zilizopangwa na taasisi za kijamii. Kudumisha kwamba watu binafsi wanapaswa kujitegemea kikamilifu na kujitegemea.

Kiasi kwamba mtindo wake wa maisha ulimfanya apewe jina la mnyama, mbwa. Na bila shaka, neno la Kigiriki kwa mbwa ni neno koune, na ni kutoka koune ndipo neno Cynic linatokana. Kwa hivyo Wakosoaji walikuwa wameenda kwa mbwa, unaona.

Walizingatiwa kwa sababu ya mtindo wao kamili wa maisha wa kukabiliana na utamaduni, mtindo wa maisha wa kukabiliana na uanzishwaji. Kama watu wa mtandaoni, nisingesema waliotengwa, lakini angalau walikuwa wametoka nje, wakiishi nje. Diogenes kwa mtindo kama huo.

Inasemekana kwamba Alexander Mkuu alikuwa amesikia kuhusu Diogenes na akaenda kuzungumza naye na kumuuliza kama kulikuwa na uhusiano wowote naye. Diogenes alijibu, ndiyo, ondoka kwenye mwanga. Hiyo ndiyo ilikuwa njia yake ya kuwatendea mamlaka.

Toka kwenye mwanga wangu. Toka kwenye mwanga wa jua. Toka kwenye njia.

Unazuia mwanga. Mtazamo huo wa aina ya kupinga kabisa uanzishwaji. Basi, umuhimu mkuu wa Wakosoaji hao ni katika mvuto wao wa kurudi kwenye maumbile.

Kurudi kwenye maumbile. Ni nini kinachotufaa kwa maumbile? Na vinawakilisha mvutano kidogo uliokuwa umeibuka hata katika siku za Socrates na Plato huko Athene. Mvutano kati ya maumbile na desturi au desturi.

Unaona, phusis dhidi ya nomos. Nomos, ikimaanisha sheria au desturi. Unaona.

Maadili ya Aristotle yalikuwa maadili ya phusis, kwa asili hii, kwa asili ile. Unaona, msisitizo wake wote uko kwenye asili. Falsafa ya Aristotle pia imejikita katika asili ya mwanadamu mwenye vipengele vitatu vya roho na fadhila zake zinazofaa.

Lakini Wakosoaji, hapana, wao pia wanajali, ndiyo, kurudi kwenye asili, lakini asili kwa maana tofauti. Wanaona dhana za asili katika Plato na Aristotle kama desturi za Kigiriki tu. Je, ulihisi hivyo kuhusu sifa za Aristotle? Kwamba sifa hizo maalum Majina yake, katika kila kesi, si yote, lakini katika visa vingi, ni sifa za tabaka la juu la Ugiriki.

Unaona. Utukufu ni mojawapo ya fadhila. Naam, hiyo inasikika kama fadhila za zamani za kiutu wa Homeric.

Unaona. Inaonekana Wakosoaji walielewa hili. Na kwa hivyo wanataka kweli kurudi kwenye maumbile, kwenye mtindo rahisi zaidi wa maisha na wa kujitegemea.

Bila ugumu wa miundo ya kijamii. Ambayo ilikuwa imekua wazi katika utamaduni wa Athene, na ambayo Plato na Aristotle walikuwa wakiirekebisha tu lakini wakiidumisha. Mtu binafsi katika nafsi yake ya ndani anajitosheleza, na hatuhitaji mali.

Hatuhitaji serikali. Hatuhitaji ndoa na familia. Uhuru kamili.

Ona kwamba neno Mkosoaji limetujia lenye maana tofauti kidogo. Sawa vya kutosha? Tofauti lakini inafanana. Kufanana? Ndiyo, mtu ambaye anakosoa njia zilizowekwa za kufanya mambo.

Sawa. Mtu ambaye ana shaka kuhusu imani fulani zilizoanzishwa. Unamwona Mkosoaji kwa maana hiyo.

Lakini tofauti kwa kuwa Mkosoaji wa kale alikuwa akitetea zaidi njia mbadala chanya. Mtu binafsi anajitosheleza. Kurudi kwenye aina rahisi sana ya uhai wa asili.

Bila mitego ya utamaduni. Ukitaka, unaweza kuona swali la msingi kama swali la kama matatizo ambayo wanadamu wanayo katika ulimwengu huu ni matokeo ya utamaduni. Au kama ni matokeo ya asili, ikiwa ni pamoja na asili ya mwanadamu.

Sasa nadhani ni sawa kusema kwamba Plato aliona matatizo katika jamii kama matokeo ya asili ya mwanadamu. Hilo linahitaji kudhibitiwa kimantiki. Ilhali Wakosoaji wanaonekana kuona matatizo kama matokeo ya utamaduni.

Kwa hivyo tunahitaji kurudi kwenye maumbile. Wakosoaji wanataka maumbile yatuokoe kutokana na utamaduni. Plato na Aristotle wanataka utamaduni wa kutuokoa kutokana na asili yetu.

Vinginevyo. Sawa. Naam, ushawishi huo wa Wakosoaji ulitoa, nadhani, ungesema, mahali pa kuanzia kimaadili.

Ambayo Wastoiki walianza kuizingatia baadaye. Msisitizo juu ya mtazamo wa Wastoiki, baada ya yote. Kinga dhidi ya usumbufu na kujitegemea.

Sasa, jambo ambalo lilikuwa muhimu, hata hivyo, ili kutoa falsafa ya Stoiki. Kutoa falsafa ya Stoiki. Haikuwa tu maadili ya Wakosoaji.

Lakini ilikuwa ni metafizikia ya Heraclitus. Kwa hivyo ikiwa unampenda Heraclitus na Wakosoaji, kwa pamoja walizalisha Wastoiki. Kwa njia sawa na jinsi Demokrito na Wakireneiki kwa pamoja walivyowaongoza Waepikurea.

Uaelewa? Sasa, vipi kuhusu Heraclitus basi? Naam, natumai unakumbuka kwamba Heraclitus alikuwa mmoja wa wale wenye mawazo mawili. Kuna pande mbili za asili. Amilifu na asiyejali .

Kuna utaratibu , na kuna mabadiliko. Kuna muundo wa Nembo unaotoa umoja uliopangwa. Na kuna ulimwengu wa mvuke wa moto unaobadilisha udhihirisho wake katika mchakato unaoendelea.

Haijawahi kuwa sawa mara mbili. Sasa, kimsingi, kile ambacho Wastoiki hufanya ni kupitisha Heraclitus. Kosmolojia ni metafizikia.

Tunaishi katika ulimwengu wa mabadiliko, unaopitia mizunguko. Ya kuvunjika kwa moto ambapo yote huteketezwa kwa moto. Na kisha hujengwa upya hatua kwa hatua.

Imefanywa upya. Na kisha ikifuatiwa na muunganiko mwingine mkali. Na kitu kinachotoa utaratibu katika mchakato huu wote wa mzunguko wa mabadiliko ya ulimwengu ni kanuni ya mpangilio.

Huyo Heraclitus aliita , ndio, Logos. Logos. Tazama hii.

Kanisa la kwanza lilichukua neno la Stoiki kwa makusudi. Kwa makusudi. Likichukua neno kutoka kwa Stoiki.

Tutazungumzia hilo katika wiki chache zijazo. Harakati ya Stoiki yenyewe ilipitia historia ndefu sana. Kulikuwa na harakati ya awali ya Stoiki iliyowakilishwa na mtu aliyeitwa Zeno.

Cleanthes. Na Chrysippus. Hawa walikuwa Wastoiki wa Kigiriki wa mapema.

Wastoiki wa Kigiriki wa mapema katika karne ya 3 KK. Kulikuwa na kipindi cha kati kilichodumu kwa miaka mia kadhaa zaidi. Na kisha kushamiri kwa Ustoiki wa Kirumi.

Ustoiki wa Kirumi uliomhusisha Seneca. Epictetus. Na mfalme Marcus Aurelius.

Na ilikuwa na ushawishi mkubwa kwa Cicero. Kwa sababu ya maandishi ya Cicero katika falsafa ya kisiasa na falsafa ya kisheria. Na uundaji wa sheria za Kirumi ulikuwa na ushawishi mkubwa wakati huo katika uundaji wa utamaduni huo wote wa sheria ya Kirumi.

Ambayo ilipitishwa hadi Enzi za Kati. Kwa hivyo, falsafa ya kisiasa na kisheria katika Enzi za Kati na nyakati za kisasa iliathiriwa sana na Wastoiki. Kwa hivyo una historia nzuri.

Mara nyingi hugawanywa katika sehemu tatu. Historia ya Ustoiki. Karne ya 3, mwanzo wa Ugiriki.

Kipindi cha kati cha ujumuishaji. Na kisha kipindi cha Warumi, karne mbili za kwanza BK.